

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenmi nedelje in praznike. Cenasiti: do 30 petič vrst 4 D, do 100 vrst 4 2 D 50 p, večji inserati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklci beseda 1 D; Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje Telo št. 34. Dopolne sprejema le podpisane in zadostno frankovane. Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke: v Jugoslaviji od 4—6 str. po D. 1-50, 8 in več 2 D. V inozemstvu 4—6 str. 2 D., 8 in več po 3 D. Poštnina plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:	V Jugoslaviji		
	v Ljubljani	po pošti	V inozemstvu
12 mesecev	Din 240—	Din 240—	Din 360—
6	120—	120—	180—
3	60—	60—	90—
1	20—	20—	30—

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati. Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakazni. Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

K bodočim mednarodnim pravcem.

V zadnjem času so razni mednarodni dogodki oživili zanimanje za evropsko politiko. Pogled, ki je bil prejšnja leta še usmerjen na obmejne spore, na razgraničenja in na dogotavljanja mirovnihi pogodb, se polagoma pogloblja v splošne mednarodne zveznosti in v probleme, ki zanimajo našo državo kot članico splošne evropske politične družine. Okolu nas in preko nas sklepajo pogodbe, razvijajo raznovrstne dogodke in pripravljajo grupacije bodočnosti. V teh evropskih pripravah bodočih stalnih zvez in skupin leži pa bitni interes, ki ga moramo imeti za splošno evropsko politiko.

V tem oziru prihajajo sledeči splošneevropski politični problemi v poštev. Najprej skupina sredozemske politike z Italijo na čelu. Sledi nemško reparacijsko vprašanje s političnim in vojaškim ozadjem francosko-nemškega spora. Tu prvači Francija. Tretja sredneevropska in balkanska skupina se tiče nas samih. Na tem področju je namenjeno Jugoslovenom, da igrajo v bodočnosti vodilno vlogo. Evropska politika se končno završuje z ruskim vprašanjem in s splošnim razmerjem Anglije do evropskih držav in evropskih političnih zvez.

Na Sredozemskem morju se v poslednjem času posebno živo giba Italija. Najprej je navezala stike s Španijo. Tedaj je Mussolini še menil, da je Francija glavni čimtelj tega morja in je v italijanskih listih, očitno za francoske diplomate, računal nazorne aritmetične vsote italijansko-španskih pomorskih vojnihi sil. Pokazala se je velika podrejenost francoskega sredozemskega brodograja. V Sredozemskem morju pa gospodari klub agilni francoski afrikanški politiki drug gospod. Anglija je baš te dni sporočila Evropi, da koncentriira za bodoča leta gros svojega brodograja v Sredozemsko morje in da se ostavi okolu Anglije in na Atlantskem oceanu samo manjše pomorske sile. To je povzročilo, da Mussolini kriči o angleškem imperializmu. Pa še več. Franciji ponuja gospodarsko in politično kooperacijo! Seve proti Angliji. Franciji res ni treba svetovati, našla bo že sama svojo pot. Ne bo se ozirala na italijanska sebična vabila. Glavno jedro sredozemske politike je torej to, da dominira Anglija in da se moramo Jugosloveni približati angleškemu vojnemu brodograju na Malti, medtem ko si na kopnem obdržimo francosko prijateljstvo.

Težkoče reparacijskega vprašanja so znane. Francija zahteva plačilo vojne škode in zanesljivo politično bodočnost brez nemških vojnihi napadov. Nemčija pa se brani odplačila dolgov in

noči priznati Franciji novo pridobljene poreske pokrajine. V tem tiči enostavna misel nasprotstva med Francijo in Nemčijo, ki je poslednja poostila s tem, da je umetno inscenirala bankrot valute ter s tem nemogoče odplačilo vojne odškodnine.

Tretja skupina evropskih političnih problemov se zbira v Srednji Evropi in na Balkanu. Tu se pripravajo neizravnanj interesi prizadetih držav samih ter švigajo intrige veselil. Prvo intrigantsko besedo ima seve Italija, ki se ji pridružuje tudi Anglija, ker se boji prevlelike kontinentalnega vpliva francoske republike. Na nas je, da v bodočih letih uredimo malenkostne spore s sosedji, da ustvarimo definitivno mirovno ozračje in da odvrnemo zunanje intrige. Jugoslavija naj skrbi, da postane sredneevropska in balkanska sila, ki bo zbrala vse te države za trajen mir in mednarodno blagostanje.

Poglavje zase je na vzhodu Rusija. Sovjetske republike priznavajo gospodarski reformizem in komunizem vent-

lirajo s prisrčnimi sprejemi svetovnega kapitala. Na ta način uvajajo Rusijo v svetovno gospodarstvo in jo približujejo zapadnim državam. Anglija, Italija in neke druge države so jo že priznale. Sedaj sledi trgovinske pogodbe, nove kapitalistične izmenjave, ki jim ne izostanejo notranje-politične posledice pomeščanja in demokratizacije sovjetskih vladavin. Bližamo se misli velike Rusije kot politične velesile, ki na vzhodnem krainiku Evrope kot zaščitnica lastnih in slovenskih interesov poseže v Evropo in trči na angleško azijsko kolonialno pest.

To so glavne skupine evropske politike, ki zadevajo tudi naše interese in napram katerim treba najti določnih smernic. Danes je evropska politika motna, nesigurna, nedoločena in brez stalnih ciljev. Približajoč se mirovnim časom, se bodo same od sebe poenostavile. Tedaj postanejo pravci veselil očitni, naša orientacija pa lahka politična kalkulacija.

Aneksija Reke.

V nedeljo 2. marca. — Velike svečanosti in navzočnosti italijanskega kralja.

— Beograd, 21. februarja. (Izv.) Iz Rima je prispelo poročilo, da se dne 2. marca t. l. na svečan način izvrši aneksija Reke od strani Italije.

— Trst, 21. februarja. (Izv.) Ratifikacijske listine bodo na svečan način izmenjane danes v palači Chigi. Kralj podpisuje slovesen dekret o aneksiji Reke. V nedeljo se udeležijo kralj Viktor Emanuel svečanosti na Reki. Kralj je podelil d' Annunziju naslov vojvode. Nazivlje se odslej d' Annunzio duca di Fiume.

— Rim, 21. februarja. (Izv.) Danes dopoldne je v ministrskem svetu Mussolini govoril o Reki, izvajač: Ko je koncem oktobra 1922 sedanja vlada prišla na krnilo, je bila diplomatska situacija Reke obsežna v členu 4. rapalske pogodbe in v Sforzovem tajnem pismu, obveznem s mednarodnega stališča. Reka je imela postati neodvisna avtonomna država, Baroš, Delta in Bankina se odstopijo Jugoslaviji. S političnega vidika Reka ni imela vlade. Večina takozvane Zanellove konstitucije je bila zbežala v Kraljevic in načelnik efemerne reške vlade je vodil intrige med Beogradom in Zenevo. Administracijsko breme na Reki je prevzel De Poli. Italija je preskrbovala Reko še nadalje z raznovrstno podporo. Taka je bila situacija ob nastopu sedanje italijanske vlade. Kaj je bilo storiti? Ali morda odgovoriti ranalsko pogodbo in vsvariti tako nov teritorialni položaj ter preludirati vojni, ali pa z novimi diplomatskimi pogajanjmi spraviti jadransko vprašanje še v težje odnose, ne ozirajoč se na gotovost, da bi odpoved rapalske pogodbe dvignila proti Italiji polovico Evrope!

Po skrajni in nevarni odgovorni hipotezi je ostala samo aplikacija, iščoč zboljšanje pogodbe, kolikor mogoče. Sedanje rešitev sem predvideval že v novembru 1922. v Lousani v pogovoru s Ninčicem. To treba ugotoviti. Izpraznila se je tretja cona. Nista pa se izpraznila Delta in Baroš, ker sta bila v zvezi z bodočo usodo Reke. Sklicana je bila paritetna komisija, ki pa v svojih temeljnih točkah ni uspeła. Po tem neuspehu sem bil vedno bolj prepričan, da ne more priti do reške samostojne države in ako bi vendar prišlo, bi bila žarišče za večne notranje in zunanje spore med Hrvači in Italijani, dočim bi postelo mesto in pristanišče polje za štrke mednarodne inekulacije. — Neodvisna reška država je bila tako ovira, katero treba odstraniti, da se doseže sporazum z Reko in sosednjima narodoma. Neuspeh paritetne komisije je samo otežil moralno in gospodarsko krizo reškega mesta. Ko je odstopil Depoli, sem poslal na Reko generala Giardina, da zboljša njeno usodo.

Nato so se pričela znova pogajanja med obema državama. Trajala so dolgo. Slo je za sporazum glede Reke, za plosen politični porazom med obema državama in za trgovsko pogodbo. Sedanja rešitev odpravlja neodvisno državo in oddaja Reko Italiji. Majhne obmejne poplave ne pomenijo nič v strateškem, gospodarskem in tehničnem oziru. Vpoštovati se mora, da bi bila samostojna reška država zelo škodovana z odstopom Baroša, vsled česar se je predlagal pristaniški konzorcij, ali z aneksijo Reke ta odstop izgubi skoro svojo vrednost in Rečani naj ga smatrajo za zmerno plačilo, izvršeno v svrhu realizacije dolgega ideala o aneksiji Reke, razglašene že 30. oktobra 1918. Odravljena je tako

švicarska arbitraža, morebitni rekurz na Društvo narodov in definitivno je likvidirana karikatura Zanellijanskega avtonomizma.

Vzrasla je prijateljska pogodba, v kateri pa ni nikakih vojaških klavzul in ne more vzbuditi nikakega alarma ne na Vzhodu in ne na Zapadu.

Italijo vodi pot v Orijent. Črta njene mirne ekspanzije so obrnjene proti Orijentu. Da se prične delo, je trebalo prisrčnih in iskrenih razmer v sosedstvu s prvo državo na tem potu. Odgovorni faktorji jugoslovenke politike so računali s pravim zna-

čajem italijanske politike in so prispevali z dobro voljo in lojalnostjo, da se je dosegel sporazum. Mussolini se je nato spominjal d' Annunzija in njega pohoda iz Ronkova na Reko. Brez tega bi danes Reka ne bila italijanska.

Reka naj služi za jednega izmed močnejših pristanov, ki vežejo Vzhod z Zapadom in Italijo s slovenskim svetom.

Razglas aneksije se izvrši v nedeljo 2. marca v navzočnosti kralja. Napovedane so velike svečanosti za ta dan.

Ministrski svet je poročilo navdušeno odobril.

Političen proces v skupščini.

Narodna skupščina obtožuje bivšega ministra. — Splošni vtis včerajšnje razprave. — Markovičev zaговор. — Težki napadi demokratskega poslanca.

— Beograd, 22. februarja. (Izv.)

Vsa beogradska javnost je včeraj koncentrirala svojo pozornost na obtožbo opozicije proti bivšemu pravosodnemu ministru dr. Lazi Markoviču. Zbornica ni niti v najvažnejših vprašanjih kazala tako resne in dostojanstvene slike, kakor tokrat na včerajšnji dopoldanski in popoldanski seji. Zbornica se je spremenila v pravi sodnijski forum, ki je sodil o obtožbi opozicije zaradi nepravilnosti, ki jih je zagrešil bivši pravosodni minister. V skupščini je ves čas vladala grobna tišina, vse je pazljivo poslušalo tako argumente ministrskega zagovora kakor tudi obtožilne točke govora demokratskega poslanca Dukanca. Skupščina je vodila pravi politični proces.

Resnost debate ni samo vplivala na parlament, temveč tudi na člane radikalne vlade. Debatja je pravi memento vsem onim, ki zavzemajo vodilna mesta v vladi, da se resno posvetijo državnemu poslu in da vrše svoje dolžnosti pravično in pošteno v smislu zakona.

Dopoldanski zagovor dr. Laze Markoviča je napravil splošno dober vtis. Dr. Markovič kot rutiniran parlamentarni govornik in verziran pravnik je skušal pobiti točko za točko obtožbe ter opravičiti svoje delovanje na podlagi sklepov ministrskega sveta, sklepov ekonomske - finančnega ministrskega odbora in drugih zakonitih predpisov. V najboljši perei aferi glede dobave strojev industriji Teokaroviču iz računa nemških reparacij se je dr. Markovič zgovarjal s tem, da je dobil odobrenje od ekonomske - finančnega odbora, v katerem so sedeli tudi demokratski ministri in bivši minister Ivan Pucelj. Skrbno sestavljeni zagovor je splošno uspel, vendar pa se je pokazala gotova vrzel, ko Markovič ni mogel upravičiti svojega postopanja v aferi Teokarovič, ker je v tem oziru za njegove trditve zelo nasproten ekshibitni protokol pravosodnega ministrstva. Pogreško v tem protokolu priznava sam Markovič.

Vehementni so bili napadi opozicijskih govornikov posl. Voje Laziča (zemljorad.), posl. Slava Dukanca (dem.) in posl. Dule Dimitrijeviča (zemljorad.).

Najgloblježi in najpomembnejši vtis v zbornici je napravil izborni, a pravnega stališča prav dobro utemeljeni govor posl. Slavka Dukanca, ki je nad dve uri stvarno in mirno pobijal zagovor bivšega ministra. Vtis njegovega govora je bil naračnost kolosalna. Posl. Dukanca je s fino pravniško retoriko na temelju originalnih dokumentov in spisov razmotril vprašanje obtožbe in nje utemeljenost. Navajal je pravne argumente, ki so zelo zmanjšali prvotni, splošno dobri vtis Markovičevega zagovora. V opozicijskih krogih so govorniku iskreno čestitali, in na snočnem sestanku je demokratski klub sklenil izdati Dukancev govor v posebni brošuri, ki se ima razdeliti med narod. Zagovor Markoviča in govor Dukancev primerjajo borbi dveh levov.

Za danes dopoldne je določena nadaljna razprava o obtožbi in je računati, da se bo ta razprava zavlekla še na popoldansko sejo. Z velikim in napetim zanimanjem pričakujejo govor radikalnega poslanca Mihajla Rankoviča, ki je prvi sprožil akcijo proti Markoviču. Demokratje so določili še drugega zelo sposobnega govornika posl. Dragutina Pešiča, bivšega pravosodnega ministra. Obtoženi dr. Markovič bo v zaključnem govoru skušal oslabiti argumente opozicije in že poskuša z vsemi sredstvi, da se brani na svojem poslanskem mestu. V naslednjem kratke poročilo o popoldanskem seji.

Ob 16.30 popoldne je narodna skupščina nadaljevala razpravo o obtožbi bivšega ministra.

Posl. Slavko Dukanca (dem.) je v svojem govoru najprej načelno omenil, da ima današnja razprava za glavni cilj razčistiti tako žaljeno čast parlamentarca, kakor tudi samoto izbrisati, ki je s to afro vtisnjena naši državi. Obtožnica ne kotirni v strankarski zagreženosti, je izvor

Sven Elvestad:

Dama v borbi z dvema.

XXVIII. POGlavJE.

Zgubljeni sled.

Asbjörn Krag in Helmersen sta stopala za sledom vzdolž jarkovega roba. Odtiski kolesnih obročev so se natančno poznali na mokrih tleh.

»Ne more nam uteči.« je dejal Krag. »V četrte ure smo v Söderköpingu. Tam lahko dobim kolo in nato prevzamem nalogo, da jo zasledujem na vseh cestah sveta.«

Policijski poročnik ni na to ničesar odgovoril. Njegove oči so dobile brezdrušen in boječ izraz. Krag ga je od strani z zanimanjem opazoval.

»No, povejte vendar,« je dejal, »ali se hočete udeležiti partije?«

»Seveda,« je ozvolovljeno odgovoril poročnik. Krag ga je pomirjevalno potepil po ramenih, rekoč:

»Na dan s svojimi pomisleki!«

»Seveda bi jo prav rad zopet videl,« je odgovoril prepričevalno policijski poročnik, »stoda razmišljam, koga pravzaprav zasledujeva. Sprvo sva misljila, da sva za petami kakšnemu mednarodnemu zločincu, ki sva ga imela na sumu ali pravilneje povedano, katerega sva s gotovostjo obdolžila, da je

zagrešil umor. Sedaj pa sva zločinca dobila in zasledujeva damo, ki se je iz kakršnegakoli vzroka preoblekla kot možki —

Poročnik se je ozrl na švedskega župana, ki jima je sledil v neveliki daljavi.

»Zavedam se z vso gotovostjo,« je dejal, »da ne zasledujeva nobenega zločinca več. Županu pa sva govorila o zločinu, zato sva prisiljena, da to svojo ovadbo prekličeva.«

»Zakaj?«

Policijski poročnik je napravil čuden obraz.

»Ali morda mislite,« je dejal, »da še vedno ločiva zločinca?«

Asbjörn Krag je pokazal na sledove, ki jih je zapuščalo kolo.

»Mnenja sem,« je odgovoril detektiv, »da namati sledovi omogočijo spraviti luč v zločin posebne vrste.«

»Kakšen zločin?«

»Zločin, ki ga ne pozna, ki ga pa morda slutiva. Morda ta zločin ni bil niti izvršen, marveč še koleba v zraku kakor pritajena grožnja.«

»In ona bi naj bila udeležena pri tem zločinu?«

»Dragi prijatelj,« je dejal Krag — sedaj je bilo res v njegovem glasu opaziti izraz sočustvovanja. — »doslej sva misljila, da zasledujeva zločinca. Ne uvidevam, zakaj bi morala sedaj spremeniti svoje pojmovanje.«

Policijski poročnik se je nemalo razburil in obstal.

»Pojdiva naprej!« je odločno ukazal Krag. »z županom spregovorim jaz.«

Okrenil se je k svojemu švedskemu spremljevalcu, ki je ves čas ostal v ozadiju, ker je pač spoznal, da imata norveška gospoda med sabo razpravljati nekaj privatnega.

Krag se je ustavil ob robu pota ter imel z županom živahen razgovor. Iz slabo prikrite županove veselosti je Krag razvidel, da je župan smatral ves dogodek za veliko smešnost. Vedenje obeh Norvežanov in mnoge njihove zagonetne opazke pač niso bile takšne, da bi v njem vzbudile prepričanje o resnosti tega položaja. Zato se Kragu ni bilo treba mnogo truditi ga prepričati, da ne potrebujeva več njegove pomoči in da naj te afere začasno ne smatra kot kriminalno zadevo.

Krag se je županu zahvalil za njegovo pomoč ter ga še naprosil, naj jima v Söderköpingu preskrbi enega ali dve kolesi. Župan je vse to obljubil z največjo uslužnostjo. Nato so vsi trije skupaj nadaljevali pot. S tem je bila poročniku odvzeta možnost, da bi zahteval od Krage natančnejšo izjavo glede njegove čudne opazke o gospe Gadejevi. Kljub temu pa ni mogel pozabiti tega, kar je dejal Asbjörn Krag. Ves čas je molčal, dočim sta druga dva živahno razpravljala o čisto drugih stvareh, o najnovejših švedskih pravnih dogodkih itd. Krag

je v vseh teh vprašanjih kazal takšno lokalno znanje, da je s tem švedskega župana nadvse presenetil.

Tako je preteklo nekaj časa, dokler se niso približali Söderköpingu. Jutro je bilo prekrasno. Semtertja so srečali kak voz ali kakega pešca, ki jih je spoštljivo pozdravil, ves začuden, da je ob tem času, na tem kraju naletel na tujca. Naenkrat je Asbjörn Krag obstal in začudeno vzkliknil. Prišli so k mostu, ki je vodil preko malega potoka. Pravzaprav sta bila dva mostička; kombinacija železniškega mostu in mostu za pešce in vozila. Mostova sta bila drug pod drugim. Pod njima je tekol potok. Bil je ozek, toda globok in deroč. Ker je bila cesta nagnjena proti mostu, je bilo tam precej mokrotno.

Krag se je ustavil, ker je opazil, da so tu mahoma prenehali sledovi koles. Ti sledovi so tekli k jarku in so tu izginitli.

Preiskal je cesto daleč naokrog in sledil kolesnemu tiru nekoliko časa celo nazaj. Videlo se je, da se ga je polastila neka misel, ki ga je docela prevzela.

»Begunka,« je dejal, »je zelo hitro vozila. Razvidim to iz sledov, ki so, kakor da bi jih potegnili z ravnilom. Naenkrat pa je prekinila vožnjo in tu skočila s kolesa.«

»Morda je tu skočila s kolesa radi mostu,« je pripomnil župan.

prave ljubezni do domovine in države. Govornik poziva obtoženega bivšega ministra, naj se ne skriva za vladino večino, ker tak način zagovora ni časten za političnega parlamentarca, marveč naj apelira na edino merodajni forum na nepriestransko sodišče. Srbija je živeła vedno pošteno in je spoštovala zakone. Zalibog se je po vojni mentaliteta političnega življenja spremenila na slabše. Moralni interesi naroda in države zahtevajo, da parlament izroči bivšega pravosodnega ministra sodišču. Tu naj dr. Marković opere svojo čast in rehabilitira svoj položaj.

Govornik je za tem čisto s pravnega stališča na podlagi originalnih dokumentov razmotril razne slučaje, radi katerih je dr. Marković obtožen. Afera sladkorne tovarne na Cukarici dokazuje evidentno kaznivost že iz načina, kako je dr. Marković samolastno postopal in ukrepal proti izrečnim opozorilom referentov in strokovnjakov. Ukinitve sekvestra nad premoženjem Altruistične banke (budimpeštanska banka) je dr. Marković izvedel proti nasvetom posvetovalnega odbora in komisije za likvidacijo neprilateljskih imov. Velikansko premoženje te banke je postalo po določilih mirovnih pogodb naša državna last a dr. Marković je to premoženje kratkoma izročil nazaj nam neprilateljskim Madžarom. Posl. Dukancan dalje konstatira, kako je umel dr. Marković prodajati sladkor iz skladišč na Cukarici.

Govornik je dalje predložil dokumente o aferi industrijske trčdve Teokarović.

Fuzija Radičeve stranke s Hrvatsko zajednico.

Program nove stranke — federativna Jugoslavija.

Zagreb, 22. februarja. (Izv.) Že na konferenci dr. Lorkovića z Radičem na Dunaju je bilo govoreno o tem, da naj hrvatska zajednica prencha obstojati kot stranka in naj se strne s hrvatsko seljačko republikansko stranko v enotno politično stranko. Radič je prišel na to idejo že v Londonu, ker je videl, da politiki s katerimi je prišel v stike, ne kažejo niti simpatij, niti ne uvažujejo njegove stranke, baš radi tega, ker stranka izključuje inteligenco in je v njej zastopan samo kmečki element. Angleški politiki so ga opozorili na stališče Anglije napram gibanju Stamboljskega na Bolgarskem kjer je imela semijuradniška stranka težko usodo. Angliži so mu izjavili, da so kmečke mase več ali manj nemire in nevaren element, če jih ne vodi inteligenca.

Dr. Lorković je na Dunaju z Radičem sklenil načelno fuzijo obeh strank, izjavljajoč, da se ima to izvršiti po sestanku voditeljev Hrvatske zajednice.

Sporazum o opozicijskem bloku.

Beograd, 22. febr. (Izv.) Radič včerajšnje važne razprave v skupščinski zbornici je odpadla napovedana seja Jugoslovenskega kluba, na kateri bi se imel razpravljati sporazum o ustanovitvi opozicijskega bloka. Sporazumom med Davidovičem in dr. Korošcem je za danes določen širši sestanek zastopnikov opozicijskih skupin, na katerem se imajo definitivno zaključiti formalni razgovori. Kakor je določeno, odpotujeta dr. Korošec in dr. Hrasnica v soboto v Ljubljano oziroma v Sarajevo, da izposlušata odobrenje pismenega načrta o sporazumu od strani dotičnih strankinih vodstev. Današnja »Pravda« konstatira, da je ustanovitev bloka gotova stvar in da so pogajanja zaključena. Glavni odbori strank imajo odobriti sporazum. V razgovoru je snožil g. Ljuba Davidović kratko izjavil: »Sklenili smo vse, kar smo imeli storiti« v torek 26. t. m. se vrneta dr. Korošec in dr. Hrasnica v Beograd.

Jasno je, da ustanovitev opozicijskega bloka ni več iluzija, marveč konkretna stvar. Blok dela radikalom skrbi in »Samouprava« danes ljuto napada demokrate, skušajoč ugotovljati, da petletna koalicijska vlada ni mogla državnega voza premakniti z mesta in da je koalicija vršila slabo svoje posle. Vprašuje predsednika demokratske stranke, ali se zaveda, kakšno veliko politično odgovornost je prevzel nase, ko je stopil v zvezo z Radičem, dr. Korošcem in dr. Spačo, ki mu bodo vedno sedeli za vratom. Glavni organ radikalne stranke nazivlja opozicijski blok sramotno politično mesaljanstvo, ki bo povzročila propast naroda in države. Pravi dalje, da si je Ljuba Davidović naložil težko ekrasitno breme na svoja pleča. Zaključuje slednjč, da narod ne bo pripustil, da ga vodijo očividno slepi politiki. Take in slične grožnje forsirajo sedaj radikali v javnost. »Demokracija« označuje pisavo radikalnega glavnega glasila za krvave besede in za bobneče fraze.

STAVKA ANGLEŠKIH PRISTANIŠKIH DELAVCEV KONČANA.

London, 21. febr. (Izv.) Ministrstvo dela sporoča danes uradno, da je stavka pristaniških delavcev končana. Dosežen je sporazum, da dobe delavci dnevno povznanje mezde za 1 šiling. Dosežena je tudi olajšava glede uporabe nevalificiranih delavcev.

London, 20. febr. (Wolff) Sporazum za konec stavke pristaniških delavcev določa povznanje mezde za 1 šiling na dan. Dogovorjeno je tudi, da se sme nabaucati stavkujočega delavca praznati.

kateremu je bivši minister dr. Marković pri dobavi strojev iz računa nemških reparacij zaračunal 1 milijon zlatih nemških mark za 8 milijonov 222.700 dinarjev, dočim je bilo takrat razmerje med zlatom in dinarjem 1:18. Govornik je pri tem vzkliknil: »Gospod! Če tako došamo, potem se ne moremo čuditi tudi strašni korupciji, ki vlada v naši državi in tudi ne neugodam, ki prete pogrezni našo domovino!« Govornik dalje konstatira, da je kot minister odgovoren tudi za svoje podrejene organe in je v tem oziru zagovor zelo ničevn. Omenil je končno tudi postopanje dr. Markovića za časa volitev. Dr. Marković je kandidiral v Bosni. V njegovem volilnem okrožju so delili obilico hrane, dočim so takrat ostali pasivni krajci trepli največje pomikanje na hrani in življenjskih potrebščinah. Svoj govor je poslanec zaključil z besedami: Dr. Marković pred sodiščem!

Posl. Dule Dimitrijević (zemljorad.) je ravnotako v dolgem govoru razpravljaj o vseh aferah bivšega ministra. V interesu javne morale mora zbornica izročiti obtoženega sodišču. Razpravljajoč o odgovornosti ministrov je naglašal, da mora naša država sprejeti glavno načelo, ki je izrekel leta 1880 stari ljudski tribunal Rajko Traisnić: »Pravica in poštenje se ne bodeta v naši državi ukoreninila, dokler na zidu skupščinske dvorane ne bo razpeto koža vsaj enega ministra.«

Zbornica je nato debato zaključila in danes dopoldne se razprava nadaljuje.

Snočil od 18. do 21. je bila konferenca voditeljev hrvatske zajednice in Radičeve stranke. Sinočnja je bila v načelnu fuzija. Izdelati se ima popolnoma nov program. Kakor je informiran Vaš dopisnik je glavna točka programa te nove stranke »Svoboda slaviha kot federativna država«. Nova stranka ne bo v celoti zahtevala republikanske oblike za državo, marveč se bo eventualno tudi sporazumela o monarhistični obliki države. Za Hrvatsko bo zahtevala institucijo hrvatskega bana, ki se ima voliti potom narodnega plebscista. Radičevci popuščajo v načelnem vprašanju republike in se zadovoljujejo z ozirom na republikansko razpoloženje med kmečkimi masami, da se na obstoječih tradicijah imenuje nova stranka: Hrvatska konfederativna republikanska stranka.

Zagreb, 22. februarja. (Izv.) Podpredsednik HRSS dr. Vladimir Marković je snočil odpotoval na Dunaj, kjer se sestane s Stjepanom Radičem.

Zastoj trgovinskih pogajanj z Italijo.

Italijanske zahteve pretirane. — Italijanska delegacija samo izvidnica v Beogradu.

Beograd, 21. febr. (Izv.) Včeraj od 16.30 do 19.30 je bila v znanjem ministrstvu prva redna seja I. sekcije, ki ima razpravljati o trgovinski pogodbi. Razmotrivalo se je vprašanje tehničnega vodstva razprav. Meritorna razprava se ni začela. Predsednik seje dr. Milan Todorović je bil med sejo pozvan v avdijenco na dvor, ki je trajala skoraj eno uro. Naša delegacija je italijanski izročila seznam vseh predmetov in produktov, za katere zahteva naša država carinske in uvozne olajšave od Italije. Nasprotno so tudi Italijanci predložili zelo obsežen seznam vseh produktov, za katere zahtevajo znatne olajšave. So to kemični in manufakturni predmeti ter izdelki usnjarske industrije. Italijani dalje zahtevajo, da se svta Italijanske provenijence povsem osvobodijo vsake uvozne carine. Za dokaz utemeljenosti svojih zahtev navajajo že sklenjeni pogodbi s Švicarsko in Avstrijo. Naša delegacija je vzela te zahteve na znanje s pripombo, da se ne morete pogodbi s Švicarsko in Avstrijo v nikakem slučaju aplicirati na našo kraljevino. Avstrija je lahko privolila v olajšave glede uvoza manufakture, kemikalij in usnja, ker lahko prenese radi svoje razvite industrije vsako Italijansko konkurenco, nasprotno mora naša vlada varovati industrijo, osovito usnjarsko. Zahteve Italijanov so delegacijo mestoma iznenadile. Splošno je opažati veliki zastoj in se nikakor ne morejo pričeti redna in pravilna pogajanja. Značilna je dalje okolnost, da Italijanska delegacija še do danes ni polnoštevilno zbrana in da še niso prispeli predsednik delegacije Lucifoli in najvažnejši strokovnjaki. Sedajni člani fungirajo samo kot nekaka izvidnica, ki skuša le proučevati naše razpoloženje za sklenitev Italijanom ugodne pogodbe. Naša delegacija pa zastopa načelno stališče, da mora trgovinska pogodba nuditi obema pogodnikom enake dožnosti, koristi in ugodnosti.

Beograd, 21. febr. (Izv.) Član Italijanske delegacije je snočil odpotoval v Rim, da preime nova navodila od italijanske vlade za pogajanja z beogradsko vlado.

Reparacijska pogajanja z Nemčijo v Beogradu.

Beograd, 21. febr. (Izv.) Nemški delegat dr. Kunze je pred dnevi prispel v Beograd, da nadaljuje v Berlinu prekinjena pogajanja radi dobave materiala na račun reparacij. Dr. Kunze je včeraj privrkl oficijelno posetil finančnega ministra dr. Stojadinovića ter ostal z njim v pogovoru pol ure. Dr. Kunze je ministru polajenil čili svojega prihoda in svoje nalogo, da ima zaključiti pogajanja z beogradsko vlado glede reparacij. Nemška vlada je pripravljena, da se doseže z nami sporazum, sličn, kakor je bil sklenjen s belgijsko in

italijansko vlado. Prihodnje dan se prično oficijelna meritorna pogajanja.

Na snočnem kratkem sestanku ministrov po končani skupščinski seji je finančni minister o tem posetu poročal vladi ter so bili določeni delegati, ki imajo voditi pogajanja z nemško delegacijo. Nominirani so: načelnik v ministrstvu zunanjih del dr. Otokar Rybač, dr. Radosavljević, Danilo Danil in Živko Živočević.

ZLATO ZA NARODNO BANKO.

Beograd, 22. febr. (Izv.) Na snočni ministriški konferenci je bilo sklenjeno da se odpošlje v Budimpešto posebna delegacija, ki ima prevzeti tri in pol miliona zlatih krom, ki izvirajo iz likvidacije bivše Avstro-ograrske banke. Zlato se porabi za kovinsko podlogo Narodne banke in krčije papirnatih bankovcev.

DELO RAZMEJITVENE KOMISIJE.

Sušak, 21. febr. (Izv.) Člani obeh komisij so si natančno ogledali vseh teren, po katerem bo tekla nova meja med Jugoslavijo in Italijo. Komisiji sta bili tudi v bivših reških vaseh in odredili stadi, do katere točke se imajo umakniti Italijanske čete in finančni organi na dan evakuacije. Komisiji sta bili tudi v Zametu. Hrvatsko ljudstvo iz krajev, ki ostanejo pod Italijo, je s solzami v očeh vpraševalo člane jugoslov. komisije, zakaj da mora ono ostati v italijanskem robstvu? Komisija za ureditev železniškega vprašanja deluje zelo intenzivno. Dolga je bila razprava o onem delu reškega kolodvora, ki se prepusti Jugoslaviji. Komisija za ureditev pristaniškega vprašanja je imela lahko delo, ker je že po rimskem dogovoru točno opredeljeno, kar se odda Jugoslaviji.

PRIJATELJI MADZARI IN TURKI.

Budimpešta, 21. febr. (Izv.) Zmanj minister je včeraj predložil na odni skupščini v odobrenje pogodbo o prijateljstvu, sklenjeno med Madžarsko in Turško. Pogodba vsebuje samo štiri člene. Prvi člen kratko veli da Madžarska in Turška sklenejo pogodbo o miru in prijateljstvu. Ostali členi določajo vzpostavitve medsebnih političnih in diplomatskih odnosov.

ITALIJANSKO-ROMUNSKA ANTANTA.

Rim, 22. febr. (Izv.) Diplomatične vesti iz Bukarešte javljajo, da potuje v Rim romunski general Avarescu v misli, da vodi razgovore o sklenitvi italijansko-romunske zveze. Ta sporazum naj ovenčati poroka romunskega princa Nikola z Italijansko princeso Mafaldo. Romunski tudi želi, da bi Italija podarila kćerjo romunske kraljevske rodbine, da bi zasedel albanski prestol princ Nikola.

ITALIJA PRIDOLIVA PETROLEJSKE KONCESIJE V RUSIJI.

Rim, 22. februarja. (Izv.) O petrolejski koncesiji, ki jo je dovolila Rusija Italiji v Georgiji, se doznavao sildeže podrobnosti. Koncesija se je oddala konvenciji milanskih bančirjev in kapitalistov. Ti so v to svrhu ustanovili skupno z belgijsko skupino društvo »Société des Minieres italo-belge en Georgia«. Koncesija obsega ozemlje 20.000 hektarjev in leži v bližini železniške proge Bakou-Tiflis-Batum. Oddaja velja 33 let. Prva tri leta se posvete študiju terena in pripravam. Cim začne družba obratovati, mora odstopati ruski vladi gotov odstotek nafte in ostalih proizvodov. Instalacije in stroji se oproste carine. Po 33 letih družba odstopi ruski vladi vse ozemlje in vse naprave brez odškodnine.

Politične vesti.

Radič hoče samovlado, ne samouprave! V zadnji številki svojega glasila »Slobodni dom« priložbuje Stjepan Radič oster članek proti dr. Marinkoviću, čemuju načrta o širokih samoupravah. V tem članku pravi med drugim: »Beseda avtonomija pomenia po grškem svojem izvoru samostojno zakonodajo. In zato pomenia pri Angležih zahtevati avtonomijo toliko, kakor zahtevati državno samostalnost... V času, ko se ustanavlja opozicijski blok, bi dr. Marinković ne smel kot prvak srbijanski demokratov, ki imajo evropsko obrazbo in evropski način mišljenja, predavati o širokih samoupravah, marveč bi se moral povspeti do tolike moči, da bi izjavil, da narod hrvatski in narod slovenski od Beograda ne zahteva samouprave, marveč — samovlado.«

Radič torej zahteva neodvisno Hrvatsko in neodvisno Slovenijo. Obe bi seveda naj bili republik, Hrvatska seljačka, Slovenija pa klerikalna republika. Ti dve lilliputanski republik bi seveda imeli sijajno bodočnost. Slovenijo bi v kratkem pozobali Italijani ali Nemci, Hrvatska pa bi izgnila v madžarskem trebuhu. In to bi bilo prav Radiču in njegovim slovenskim klerikalnim zavaznikom.

Kaj nameravajo radikali? Iz Beograda nam poročajo: V političnih krogih se živahno razpravlja o tem, kakšne načrte imajo radikali za slučaj, da se končno vendarle posreči ustanovitev opozicijskega bloka in da pridejo Radičevci res v parlament. Nekateri trde, da bo v tem primeru Pašič takoj izpospeval razpust parlamenta in razpis novih volitev, ki jih bo zopet izvedla radikalna vlada, drugi po vrdarjajo baže po informacijah iz zanes-

ljive radikalne strani, da bo v tem slučaju takoj proglašena diktatura. — Vesti o eventualni proglasitvi vojaške diktature nihče ne verjame, pač pa se splošno računa z možnostjo, da bo parlament takoj razpuščen, čim se v parlamentu pojavijo Radičevi poslanci.

Radikalni list o demokratsko-radikalni koaliciji. »Balkan« piše z ozirom na vesti o možnosti radikalno-demokratske koalicije: Radikali se ne protivijo, da bi se oblast ne porazdelila, toda samo na programu, ki stoji v skladu z izvedbo vidovdanske ustave. Oni žele, da bi bili tudi Hrvati zadovoljni, toda brez kršenja ustave in državne ter narodnega jedinstva. Idejno bi bili radikalom najbližji demokrati, toda z demokratsko stranko kot celino ne danes ni mogoče nogažati, ker se je ta stranka v vprašanju ustave razcepila. Za sedaj bi radikali z zaunanjo mogli uvesti pogajanja samo s Svetozarjem Pribečevićem, ki bi ga p morali demokrati akreditirati s kratko izjavo, da ostanejo zvesti vidovdanski ustavi. Brez tega radikali nečejo pod nobenim pogojem stopiti v pogajanja in ostanejo sari in na porišču, dokler ne izvedo idejo narodnega in državnega jedinstva... Koalicija je mogoča v vsakem trenutku, toda vlada je volina sprejeti v ojačenje samo tiste skupine, ki pristanejo na program integralne izvedbe vidovdanske ustave.

Radič napoveduje konec Pašičeve vlade v treh tednih. Stipica Radič je napisal v svojem glasilu članek »Pašič in Davidovič«, ki ga zaključuje takole: »Po reški izdaji in parcelaciji Hrvatske se pod nobenim pogojem ne sme dogoditi, da bi Pašič še polna tri leta davil plačalk, izdal in parceliral. In zato bo hrvatsko narodno zastopstvo sklenilo vse potrebno, ako Bog dá, da mu tega ne bo mogoče izvaati niti tedi tri tedne. Seveda je to odvisno tudi od srbskih demokratov, zlasti od Davidovića.« — Ako torej smemo verjeti Radičevi napovedi, pridejo Radičevci na nasneje v treh tednih v parlament v Beograd, da strmoglavijo Pašičevo vlado. Radovedni smo, ako se ta napoved izpolni.

O Zagrebu piše »Pokret«, ki je pravkar jel nanovo izhajati vsak dan, med drugim to-le: »Laž je, da se z metodami, ki jih praktcirajo naši hrvatski predstavniki, ustvarja nova Hrvatska. Laž je, da za Hrvate ni napredka v okviru jugoslovenske države. Laž je, da s Srbi ni mogoče sodelovati. Laž je, da razdelitev države na oblasti ubija Hrvatsko, ko se istokato »ubija« tudi vse druge pokrajine. Laž je končno, da bi federalistična ureditev države obdala Hrvatsko z neko nadnaravno svetlobo. Ni istina, da je Jugoslovenstvo utonija in ako m'ljijo, da je, potem je vsekakor večja utopija hrvatska mirovotorna seljačka republika. Ni res, da bi Srbi ne bili za Jugoslovenstvo, ker Veikosrbi še ne tvorijo vse srbsko pleme, kakor ne tvorijo hrvatskega Vellkohrvati. Jugoslovenov je v Jugoslaviji sedaj več kakor kdajkoli prej. Cim se tega vaze Zagreb in to tudi prizna, šele potem bo dobil pravico, da se imenuje glavno mesto vseh Hrvatov.«

Prosveta.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama. Začetek ob 20. uri zvečer. Petek 22. febr.: Hamlet Red A. Sobota 23. febr.: Tri muke, Smešne preclioze, Priljuden komisar. Izv. Nedelja ob 3 pop.: Mogočni pristan. Znižane cene Izven.

Opera. Začetek ob pol 20. zvečer. Petek 22. febr.: Tosca, Red B. Sobota 23. febr.: pop. ob 3. Gosposvetki sen. Znižane cene, djaška predstava. Nedelja 24. pop. ob 3. Mignon, popoldanska predstava pri znižanih cenah.

— Šenjakovski gledališki oder. V nedeljo, 24. febr.: Vražji Rudl. — Ljudska vokalna zborila v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 24. tm, ob 19. dop. v zbornični dvorani na univerzi javno, vsakomur dostopno predavanje o naslednjem predmetu: Vera kot činitelj življenja. Predava g. Fr. Terseglav.

— Tri francoske enodejanke »Tri muke«, »Smešne preclioze« in »Priljudni komisar«, ki so dosegle prvi priznanji in rezični popolni uspeh, se pojave v soboto, dne 23. tm, izven abonmaja. Na to vprizoritve opozarjamo vse občinstvo, ki ljubi duhovito in zabavno francosko umetnost.

Dve operni predstavi pri znižanih cenah. V soboto popoldne ob 3. poje se živirna narodna opera Risto Savinov »Gosposvetki sen.« pri znižanih cenah. Predstava je v prvi vrsti namenjena našemu dijaštvu, da čuje opero, koje snov je povzeta iz naše nacionalne zgodovine. Lahko jo pa poseti vse ostalo občinstvo. V nedeljo popoldne ob 3. pa se poje priljubljena in navdve melodijsna opera »Mignon« kot popoldanska predstava pri znižanih cenah. Uprava hoče dati s to popoldansko predstavo v prvi vrsti priliko občinstvu izven Ljubljane, da čuje to prekrasno operno delo. Vstopnice so v predprodaji pri dnevnih blaginji, zunanje prijave je nasloviti na upravo gledališča. Danes zvečer se poje opera »Tosca« za red B, drama na vorizori »Hamlet« za red A.

Književnost.

L. Novak: Ljubosumnost. Veseloligra v en.m. dejanju. Posloveitl dr. Fr. Bradac. Spisna knjižnica št. 6. V Ljubljani 1924. Natisnila in založila Zvezna tiskarna in knjigarna. Cena brez D.M. 4, vez. Din 11 »Ljubosumnost« je veseloligra, ki bo bodo naši odri gotovo veselji. Dejanje je razeto in polno pristnega humorja in res smešnih zapletajev. Scenerija je skromna, revne osebe nizka. Mesta, da segamo pri izbira oderskih del brez oziroma tem, kar je slično pri nekih volimo rač sveteri, ki so res dobre. Ljubosumnost je gotovo toka. K.šek 2. zvezna, gledanega s neprijetnimi humoristi. Marsičko bo v tej deli silni potezi posameznih značajev videl del svojega odseva. To pa je delu mabeče trilogično! Oprema knjiže je lepa, ce.a na tako skromn, da s' vsak det omilil lahko vsaj toliko izvodov, kolikor nasti pa cesh!

Glasbeni vestnik.

Sporod muzikalnega predavanja za mladino, ki se vrši v nedeljo, dne 24. tm, ob 11. uri dopoldne v Filharmonični dvorani pod naslovom »Mianiska pesem in harfa«. Sporod izvajajo: ga Pavla Lovševa (sopran), gđc. Dulka Doubravska, (harfa), gđc. Slavka Sax (alt) in g. Anton Subelj (bariton 1.) Uvodna beseda: prof. Adamič; 2.) Adamič: Uspavanka, Dev; Kangelica Adamič: Burja, poje gđc. Sax; 3.) Marij Kogoj: Lastavica, Ko smo spali, Sveti Jurij, V gozdu, poje g. Subelj, spremilja skladatelj, sam. 4.) Novak: Godni zvonček, Mussovski: V kotu, Blilic: Uspavanka, Francoska otroška pesem, poje ga. Lovše; 5.) Rubinstein: Romanca za harfo, svira gđc. Doubravska; 6.) Adamič: Na tujem Hermann: Puncčka al. al. Mussovski: Bolno ječanje in Hopak, poje g. Subelj; 7.) Adamič: Jezdec, Pavčič: Merulčki in cletban ulcifci, poje ga. Lovševa; 8.) Pach-Gounod: Ave Maria, poje gđc. Sax, spremilja jo na harfi gđc. Doubravska, na violli prof. Jeraj in na harmoniju g. Hribar.

S. K. HERMES

priredi v soboto dne 23. t. m. »PLESNO MASKERADO« v hotelu »Bellevue«.

Razred po slovenskem svetu. POLITIČNO GIBANJE V LUŽICI.

Blizajoče se volitve v nemški državni zbor so tudi med Lužickimi Srbi zbudile gibanje in zanimanje. Znani rodoljub J. Lorem-Zaleski iz Bele Vode v pruski G. Lužici je s svojimi članki v »Srbiskih Novinah« sprožil vprašanje o samostojnemu nastopu Srbov pri bližnjih volitvah. Njegovi članki so zbudili odmev in dne 19. m. se je odzvala v »Srbiskih Novinah« Lužičska srbska stranka (Lautitzer Volkspartei) v Lužici torej v istini eksistira Srbska politična stranka, dasi je njena delavnost po volitvah v juniju 1920 znatna, ako že ne popolnoma ponehala. Lužičska srbska stranka se je ustanovila 2. nov. 1919. v Budišinu ter je pri volitvah v državni zbor (16. aprila 1920) nastopila s svojo kandidatno listo. Mlada politična stranka se je borila že iz početka s težavami, ki so v volinno boju stajno naraščali. Ozemlje, v katerem žive Srbi, je bilo razdeljeno v tri voline okraje (Srbi so zahtevali en volilni okraj za srbsko ozemlje, a njih zahteva je bila zavrnjena) in Arnost Bart, zastopnik Lužickih Srbov na mirovni konferenci, ki je imel biti glavni kandidat v okraju Draždane-Budišin, je bil po svoji vrnitvi iz Pariza obtožen veleizdaje in vržen v ječo, iz katere je prišel po volitvah na posredovanje Zveze narodov. To je bil prvi udarec, ki je zadel srbsko stranko, zakaj Bart bi bil prvi priljubljen srbski stvarnik vsakako dosti koristil. Potem a priše še drugi udarec. Srbski katoličani so v poslednjem hipu pokazali Lužičski srbski stranki hrbet in se pridružili nemški osrednji stranki, ki je njih kandidata Cyza postavila na drugo mesto v svoji listini. Vendar pa načelniki stranke niso obupali in so v volinno boju vztrajali. Seveda tudi nemške stranke niso držale križem roke in so stikale in potezale za glasovi srbskih volilcev, obstajajo jih z mnogimi jaskavimi obljubami — in obilo število srbske narodnosti preslepili. Lužičska srbska stranka je nastopila s svojimi kandidatnimi listami vseh treh volilnih okrajev, nabrala zase 8052 glasov, ali kandidatov ni postavila. Uspeh z ozirom na prvi nastop stranke je bil vendar lep, zakaj te volitve so bile nekak pregled narodne in politične zavesti Srbov in so dovolj jasno pokazale, kakšen uspeh bi se lahko dosegel, ako bi se Lužičani i politično zavedali, ter ne oddajali svojih glasov nemškim strankam, ki so za Srbe vedeli samooč volitvah. Na to je Lužičska srbska stranka umolknila in sile srbskih narodnih delavcev so se osredotočile samo na prosveto in narodno gospodarstvo. Zadnji čas se pa zopet opazuje med Lužickimi živahno politično gibanje. »Srbke Novine« kličejo Srbe, naj nastopijo na političnem polju, kjer se bodo mogli njih interesi uspešno zastopati. Odbor Lužičske srbske stranke poziva v svojem oklicu z dne 19. m. m. svoje zaupnike, naj nabitraio nove člane, zlasti med mladino in vse pripravijo na shod stranke, ki se ima vršiti v bližnji bodočnosti. Upamo, da se bude v odločilnih dneh ves Lužički narod zili v eno samo narodno stranko, zakaj sloga jači, resloga pa tlači.

Podpirajte obuvane slepe in daruite »Podpornemu društvu slepih«.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 22. februara 1924.

O klerikalni dvojni morali.

S prižnic grmč duhovniki proti plesu, ki ga proglašajo za greh in preostanek iz paganske dobe, škofje pišejo pastirska pisma proti plesu, a kardinali izrekaio nad njim svoje prokletstvo.

Človek bi torej mislil, da je ples po naukih in nazorih katoliške cerkve za vse njene pripadnike brez razlike stanu in poklica, torej za »gospode in za kmete« velika pregreha. Toda kakor se zdi, ima presveta katoliška cerkev pri nas dvo moralo: eno, ki velja za preprosto kmetsko ljudstvo in kvečjemu še za »liberalce«, drugo pa za ono gospodo, ki se pokori krivi palici in poljubila roko gospodom duhovnikom.

Kar je kmetom pod smrtnim grehom prepovedano, to je katoliški gospodi dovoljeno in se ji šteje celo v veliko zaslug. Bognezadeti, da bi se kdo na kmetih zasakal v adventu ali v postu, takoj ga zadene duhovniško prokletstvo. A po mestih? Tu pleše in raia »katoliška« mladina — iz boljših slojev seveda — v petek in svetek, tudi v cerkveno prepovedanem času, pa ji dajejo k temu svoj poseben blagoslov celo cerkveni dostojanstveniki, in katoliško časopisje poje slavo tej vzoriti krščanski mladini, ki vsikdar tako visoko dviga ideale katoliške morale in vzglednega krščanskega življenja.

Ob tej dvojni morali se potem ni čuditi, da cvete in se bujno razvija v klerikalnih vrstah hinavstvo in sveto-hlinstvo, ta naostudnejša prikazen v človeškem življenju. Zato je razumljivo, da sta postali besedi »klerikalce« in »hlinavec« že istovetna pojma. A kdor je hinavec, je navadno tudi zaplotnik, sploh človek, ki združuje v sebi vse najslabše lastnosti. V tem prepričanju so utrdili našo javnost zlasti dogodki med vojno, ko so klerikalci sistematično ovaali avstrijskim oblastem svoje rojake nasprotnega političnega mišljenja, čeprav so jim bili navidez prijateljsko razpoloženi.

Pa taka je klerikalna vzgoja. Klerikalci ne potrebujejo značajev, ne moč jecklene doslednosti, niti so po volji samo svetohlinci, ljudje, ki so hrez skrupulov in ki znao obratati plašč vsikdar tako, kakor jim bolje sodi. Za to njih dvojnica morala za »gospode in za kmete«!

★ ★ ★

— **Avdičence.** Včeraj sta Nj. Vel. kralji Aleksander I. in princ Pavle odšla na sprehod do Topčiderja. Popoldne je v daljši, enourni avdičenci kralji sprejel predsednika I. sekcije naše delegacije za pogajanja z Italijo, načelnika ministva trgovine in industrije dr. Milana Todoroviča. Predsednik je kralju poročal o trgovinskih pogajanjih z italijansko delegacijo. Kralj je dalje sprejel v avdičenci poslovnega odpravnika našega poslanstva v Parizu Mihaila Mijavkoviča in univ. prof. dr. Nikolo Miljanica.

— **Wilsonov večer.** Snoči ob 20. se je vršil v dvorani Napr. akad. doma Wilsonov večer, ki ga je priredilo Jugoslovensko akademsko društvo »Jadrano«. Večera sta se med drugimi udeležila generalni konzul češkoslovaške republike dr. Otokar Beneš in rektor ljubljanske univerze dr. Kidrič. Prireditve so se pred vsem udeležili v velikem številu akademiki in srednješolci. Kot prvi je govoril o Wilsonovem življenju in njegovem političnem nastojanju kand. jur. Stojan Bajič, ki je v markantnih potezah orisal razvoj nastajajoče osebe Wilsonove in končno podal točno sliko o delu Wilsona-moža. Za njim je govoril društveni predsednik Branko Jokanović, ki je podal jasno sliko o Wilsonovem zavzetanju za jugoslovensko državo. Končno je dr. Anton Urhanc orisa Wilsonove zasluge za češkoslovaško republiko, kakor je bila skromna, a preskrna slavnost zaključena.

— **Zadel je današnji »Slovenec«** v svojih resnični, pametni, kulturni in moralni repliki, kjer pravi, da njegov želedec navzlic krepkemu zdravju ne more prebaviti takih klobas. Radi verjamemo, kajti preveč popra v klobasah draži in razburja živce, ki so pri naših klerikalnih v zadnjem času že itak slabi. Vendar pa smo mnenja, da so take stvari najbolj učinkovito sredstvo proti duševnemu zaprtju. Kakšno polemiko zna voditi »Slovenec« o resnih stvareh, pa najbolje dokazuje njegova današnja notica.

— **Vredno posnemanja.** Pri sestavi proračuna za sodni okraj Metlika so zbrani župani določili iz ukrajine blagajne prispevek 1000 Din desetim kmetovalcem iz okraja Metlika, ki se udeležijo kmetijskega poučnega tečaja na Grmu. Čast zavednim županom in vsem, ki so k temu sklepu pripomogli. Ako bi ta lep čin posnemali tudi naši drugi okraji, bi gotovo znatno pripomoglo h gospodarskemu napredku naše dežele, katerega smo tako silno potrebni.

— **Usposobljenostni učiteljski izpit.** Ministrstvo prosvete je dovolilo, da smejo polagati usposobljenostne učiteljske izpite vsi oni naši pomožni učitelji, ki nimajo zrelostnega izpita na učiteljski, ako so izpolnili sicer vse nogoje, ki jih zahtevajo tozadevni pred-

pisji, veljavni v Sloveniji že pred vrvatom. Ta pogodnost velja za kalendarsko leto 1924. S tem bo rešen marsikak naš učiteljski pripravnik težkih življenjskih skrbi. O tem, ali je izpolnil kandidat pogoje za pripuščanje k izpitu, odločuje šef prosvetnega oddelka v Ljubljani. Po preteku omenjenega roka se ne pripusti nikdo več k izpitu usposobljenosti brez zrelostnega izpita na učiteljski. V katero kategorijo in skupino se bodo uvrstili taki učitelji, bo odločilo ministrstvo za vsak slučaj posebej na podlagi izpričeval.

— **Kaj pa optanti za Madžarsko in Avstrijo?** Pritejo nam Se vedno imamo med nami tiste zagrizene domačine, ki so zgolj iz mržnje do naše narodne države optirali za Avstrijo. V zakonu je bil sicer določen rok, do katerega bi se morali izseliti v svojo obljubljeno deželo, toda nič se jim ne mudi, naša vlada pa tudi drži roke križem. Madžarska je z vsjo krutostjo iztirala čez mejo vse Jugoslovence, ki so se priznali za naše državljanstvo, dočim mi puščamo v Prekmurju tiho rovariti madžarske optante. Avstrija v tem oziru napram naši državi najbrž nima represalij. Sicer pa je sploh dvomljivo, ako bi imel izgon avstrijskih optantov praktično vrednost. Na mesto izgnanega domačega renegata dobimo pristnega Avstrijca, saj sprejemamo tuje z odprtimi rokami.

— **Duhovščina v službi politike.** Glasilo SSJ. pričbuje zanimive podatke o zadnjih občinskih volitvah na Jesenicah. Kandidat namestnik SSJ. Jernej Petič je poslal v »Naprej« podpisano izjavo, v kateri opisuje kako sta ga dva kaplana zvalila v svoje mreže in preprečila, da nj podpisal kandidatne liste. Jeseniški kaplan ga je obiskal na domu ter odšel z njim peš v Radovljico, kjer ga je drugi kaplan spremil k okrajnemu komisarju in tu je Petič pod vplivom obeh dušnih pastirjev podpisal uradno izjavo, da ni podpisal kandidatne. Revez se sedaj keša in pravi, da je tajil svoj podpis na krajnem glavarstvu v Radovljici je zaradi bolzani pred sestujost in vsiljivostjo duhovščine, čemur se ni mogel zoperstaviti, ker ima slabe živce. Nov dokaz, kako globoko je padla naša duhovščina.

— **Osebnostni vestni s posebi.** Podeljeno je odpravnico mesto pri Ksaveriju v Savinjski dolini poštni uradnik Josip Kresnik. Premični so: kontrolor Miroslav Brumat od ravnateljstva v Ljubljani na glavno ljubljansko pošto, Kazimir Beltram z glavne mariborske pošte na kolodvorsko mariborsko pošto, upravnica Franja Zinauer iz Vojnika na Rečico na Paki, poštari oziroma poštarice Iv. Novak z Jesenic na Gorenjskem v Radovljico, Ana Goričan iz Sombora na glavno mariborsko pošto, Marica Kolar z Raketa v Novi Sad, Marija Kozjak iz Maribora k Sv. Lovrencu blizu Maribora; začasni poštarič Mara Grimš od Sv. Lovrenca poleg Maribora na Jesenice (Gor.) in Milena Mursa od Male nedelje v Tuzlo. — **Reducirani s pravico do pokojnine so:** kontrolor Evgen Križaj pri poštnem ravnateljstvu v Ljubljani, kontrolorja Iv. Napotnik in Ljubljani in Fr. Hafner v Celju, kontrolor Matija Medva v Ljubljani, činovnik Marija Lichtenegger, na Ljubnem in Marija Nyki v Ljubljani ter činovnik Iv. Nagu v Mariboru, činovnik Fr. Žehelj v Gornjem gradu, činovnik K. Tiefenbruber v Mariboru ter činovnici Matilda Dovžan v Zuzemberku in Marija Goričan v Rimskih Toplicah, činovnik Matka Vargazon v Mariboru ter Terezinka Vrančič v Novem mestu, poštar Robert Tominc v Mariboru in poštarica Antonija Milaver v Ljubljani, poštarica Marija Petsche in Ana Rupar v Ljubljani, poštarice Franja Majdič v Kranju, Ana Mohar in Roza Lesica v Ljubljani, Antonija Polje in Krista Sattler v Mariboru, poštarica Marija Narbuhuber in poštar Ludovik Bonac oba v Ljubljani, poštarji Miha Jazbec in Fr. Kranjc v Mariboru, Ciril Havliček v Celju, Rudolf Murmayr v Oplotnici in poštarica Angela Muri v Dol. Logatcu, poštar Marko Miletič v Ljubljani ter poštarici Marija Schlick pri Ksaveriju v Sav. dolini ter Lea Šotl v Celju.

— **Vprašanje vojaških smodišne bo,** kakor vsa znamenja kažejo, še tekmo letošnje pomladi rešeno. Kakor čujemo, je že izbran prostor za nova skladišča v dolini med Zalogom in Lazami, kjer ni v bližini nobenih poselij.

— **O dr. Ljudevitu Pivku.** Gosp. Umberto Urbanac opisuje v »Piccolo della Sera« k brošuri g. dr. Ljudevita Pivka »Proti Avstriji« njegovo lunaško delovanje na italijanski frontli tekomo svetovne vojne. Uvodoma pravi, da entuziazma o prijateljski pogodbi med rimsko in beogradsko vlado ne delé vsi Hrvatje in vsi Slovenci. Vzroka ni na Hrvatih, ampak na Radicu-rošču. Korošec je izjavil tekomo vojne, da se Slovenci nikdar ne odtrgajo od Avstrije in približajo pravoslavnemu Beogradu in slovenski prelat je ostal zvest svojim mentalitet. Stjepan Radic se je laskal Mussoliniju, dokler je upal, da bi ga italijanski predsednik uslišal in pa mu poslal črne srce za pohod proti Beogradu. Sedaj je zopet italofob Napačno pa bi bilo misliti, da so vsi Hrvatje za Radica in vsi Slovenci za Korošca. Med slednjimi niso Jugoslovenski bojevnik in zato pozdravljiva z veseljem in zadoščenjem dr. Pivkovo brošuro. Da predstavlj dr. Pivka, citira kar piše o njem Ugo Ojetti, ki ga je spoznal tekomo vojne. Pravi: »Stotnik Pivko je najvišji in najčistejši vzorec sovražstva proti Italiji in slekta napram Italiji, kateri sem bil med

Slovenci srečal tekomo štiri let v vojni. Polkovnik alpincev Marchetti in stotnik Tinzi sta Pivka podpirala pri ureditvi prvih čet, ker sta poznala v njem visokost duše in inteligence, gibčno organizacijsko sposobnost, pripravljeno samozatajevanje in tih pogum. Tinzi je izjavil, da ga ime dr. Pivka spominja na najlepšo in naidrežnejšo dobo na fronti. Tinzi in Pivko sta se shajala, ko je divjala vojna v Valsugani, v Vicenzi ali pa ob luninem svitu v avstrijskih jarkih. Sestanki so trajali mesece, vsaj dvakrat na teden.

— **Brezplačno lečenje in upokojeñci.** Upokojeñci učitelj nam piše: »Opetovano se je povdarjalo, da so upokojeñci učitelji in učiteljice največji reveži, posebno tisti, ki so bili upokojeñci že pred bivšo Avstrijo. Njihova pokojnina znaša 500—800 Din mesečno. Sicer nam že nekaj časa finančni minister briše oči z nekimi 50.000 Din, toda iz roke jih ne izpusti. Ako je res, da se bodo v bodoče (v kakšno daljavo je ta bodoče?) pomaknjeni, tega ne ve nihče) vsi javni nameščenci, torej tudi učiteljske osebe brezplačno zdravili v javnih bolnicah, jim to iz srca privoščimo. Ali bomo mi upokojeñci zopet izvezeti? Ako se mora kateri nas iti zdraviti v bolnico, ne zadostuje pokojnina niti za oskrbo v zadnjem t. l. v III. razredu (22 Din dnevno, dočim marsikateri med nami ne dobi niti 20 Din dnevno na pokojnino). Kdo naj trpi doplačilo? Vsekakor občina, kateri pademo v breme kakor navadni občinski reveži in berači. Ali ni to sramota za državo! Večina nas pa ima še skrbebi za svoje, bodisi za ženo ali nepreskrbljene otroke. Kdo naj med tem za ne skrbi? Tudi je treba plačevati stanovanje, sicer nas zmečelo na cesto. So to skrbi, ki nam upokojeñcem kot »črni gavran kljuje srce od zore do mraka, od mraka do zore.«

— **Radi izgubljanja aktov pri sodiščih v Sloveniji** je vložil interpelacijo na pravosodnega ministra dr. Periča poslanec »Samostojne kmetijske stranke« Ivan Pucelj. Pri katerih sodiščih se akti izgubivajo?

— **Celjske vesti.** Predavanje. V sredo zvečer je Sokolsko društvo priredilo predavanje na Ljudskem vseučilišču. Predaval je g. dr. Lah iz Ljubljane o sokolskem zletu v Pragi 1923. Predavanje je bilo zanimivo in so mu poslušalci pazno sledili. — **Pred okrožnim sodiščem** je bil na 2 meseca težke ječe obsojen posestnik Pogorevc, ker je v jeseni lanskega leta težko z nožem poškodoval nekoga Fr. Kričaja na Paki. — **Detomor.** V zapore celjskega sodišča so pripeljali neko Heleno Vengust, katere je v Gabrovku v neki koči porodila nezakonskega otroka, kateri je potem, ker se mati za njega ni več brigala umrl od lakote in mraza. Nato ga je zakopala v nekem gozdu ko so prišli dejanju na sled, so nečloveško mater aretirali in izročili sodišču.

— **Mariborske vesti.** K številnim konkurzom. V zadnjem času so na dnevnem redu pri nas številni konkurzi in prisilne poravnave. Žal, da pri dosedanjem številu ne bo ostalo. Plaz se je sprožil in drči neusmiljeno navzdol. Danes gremo mimo večje tvrde v prepričanju, da stoji trdno, a jutri izvezmo, da se nevarno maje. Zalostno pa je še najbolj, da odpade so-razmeroma največ žrtev na račun naših mladih podjetij. In to pomeni za nas občuten udarec v narodnem oziru. Zato bi bila dolžnost vseh tistih narodno-gospodarskih krogov, ki pri kreditih za naša podjetja niso dovolj ali pa sploh nič vpeštevati tudi narodnostni moment, da se tega zavodajo vsaj sedaj, ko treba ogenj gasiti še predno pride do požara. Mnogo gre na račun tudi lastne lahkomyšlnosti. V teh težkih časih bi ne smeli videti pozno po polnoči nobenega naših ljudi, vsaj v baru pri mizah, pod katerim se celo tla močijo od drugega alkohola. — **Na pa di in nesreče.** V gostilni »Domevina« v Vetrinski ulici so se v sredo v noči stekli pokovski pomočniki, ki so prišli iz Ptula iskat v Maribor zaslužek. Eden izmed njih, neki Golob Fran, ki je drugim grozil z nožem jih je dobil s ključem po glavi, da ga je moral rešiti rdelelek obvezati, a redar ga je namesto v bolnico navel v policijske zapore. Železniškega delavca Ivana Kovačiča so okrog polnoči na glavnem kolodvoru napadli neznan storilci ter ga težko ranili na glavi. Simon Schmauze, strojnik pri Mariborski lesni industriji, je prišel z levo roko tako nesrečno v stroj, da mu je na levi roki odrgalo srednji prst, druge pa težko zmečalo.

— **Pomladan ko poročno zasedanje** se prične v ponedeljek 3. marca in ne v torek 4. marca, kot je bilo pomotoma objavljeno v včerajšnji številki.

— **Uljnak na šolskem vrtu** na Barju je kupila mestna občina od lasnika Fr. Črnagoja za 4000 Din. Ondi se bo gojila čebelarstvo

— **Razpisano je mesto poštnega odpravnika** v Polhovem gradu.

— **Prepovedana nemška knjiga.** Po odredbi ministra notranjih del je prepovedano uvažati in razširjati v našo državo knjigo »Der Tote auf Madeira«, tiskano v Nemčiji, ker piše proti interesom naše države.

— **Zakup Belja.** Poročali smo že, da je vlada sklenila dati državno veleposestvo Belje v zakup. Kakor listi sedaj poročajo, sta vložili ponudbe za zakup dve bančni skupini; ena iz Beograda in druga anglo-ameriška.

— **Smrtna kos.** Včeraj je umrl po kratki mučni bolezni g. Alojzij Berlan iz Rače. Pogreb se vrši v soboto ob 16. iz deželne bolnice k Sv. Križu. Blag mu spomni!

— **Mati in hči umorili moža.** V selu Potpornji pri Vrhu je živel dobrovoljec a solunski frontec Peter Petrovič, ki je bil notoričen pijanec in je redno zapil ves zaslužek. Žena in hčerka sta morali tega stradati. Ko se je mož pred dnevi vrnil zopet pijan domov, sta obe, mati in hči navaliili nanj in ga ubili. Žena ga je udarila s sekirjo po glavi, hčerka pa ga je z nožem sunila v prsa. Mati in hči so aretirani.

— **Samomor v Osijeku.** V Osijeku se je pred dnevi ustrelil blaginjak Srpske centralne banke Milan Milojević in je na posledicah težke pokškodbe v sredo 20. t. m. umrl. Vzrok samomora ni znan. Blagajna sama je bila popolnoma v redu.

— **Požar v St. Janžu na Dravskem polju.** Pred dnevi je nastal v hiši posestnika Andreja Kirbiša iz Prepoli pri St. Janžu požar, ki se je bliskoma razširil. Hiša z gospodarskim poslopjem vred je pogorela do tal. Škoda je zelo velika, zavarovalnina pa je le neznanina.

— **Rodbinska tragedija.** Poročali smo pred dnevi o posestniku Gjurju Königju, ki je vrgel svojo ženo v vodnjak. V splošnem se je naglašalo, da je König radil ljubosumnosti. Potek preiskave je medtem pokazal drugo sliko. Umorjena Eva je pred kratkim naznanila, osliškemu državnemu pravdnikstvu, da je imel njen mož s svojo lastno 11letno hčerko intimne odnose. Sodisce je na temelju te ovadbe Königja aretiralo in ga obdržalo nekoliko dni v preiskovalnem zaporu. Ko se je König pred kratkim vrnil iz zapora domov, se je takoj maščeval nad svojo ženo in jo vrgel v vodnjak.

— **Policijska kronika.** Aretiran je bil na Dunajski cesti L. Avšič, ki je nosil pod sukničjem prt in brisačo, kar je ukradel Vladimir Cankar v Žabljakovi gostilni na Poljanski cesti. Cankar je bil istotako prijet. — **Pred približno 14 dnevi** je bil prijet radi sumljivega potovanja po mestu Tržičan Simon Anič, katerega že dalje časa zasleduje policija iz Trsta. Anič je bil te dni oddan laškim območnim oblastim. — **Po »Francosko«** je hotel oditi iz Česnovarjeve gostilne na Dolenski cesti delavec Janec Držar. Napravil je za 60 kron zapitka. Bil je aretiran. — **Najden človeški plod.** V Mostah je našel neki doček ob Ljubljani zavoj v katerem se je nahajal človeški plod. Na lice mesta došla komisija je ugotovila, da je to plod 4- do 5mesečnega ženskega deteta. — **Pri vlogu v blaginjo trgovca Rakovca v Kranju,** o čemur smo poročali že včeraj, je bilo poleg 25.000 Din odnešenih tudi 1000 srebrnih kron in dve hranilni knjižici. — **O v d b e:** Tekom včerajšnjega dne so prispele na policijo sledoče ovadbe: 1 radi tatvine, 2 radi pijanosti, 7 radi prestopka cestno-policijskega reda, 2 radi prestopka pasjeja kontumaca, 1 radi pretepa, 1 radi nedovoljnega plesa in 1 o najdenju človeškega plodu.

— **Vremenska napoved.** Dunaj, 21. februara. Uradna vremenska napoved za 22. t. m.: neoblačno, vetrovi, zjutraj mraz, čez dan dviganje temperature nad ničlo.

VELIKA NESREČA NA GLAVNEM KOLODVORU. Milijonska škoda.

Danes okoli 4. zjutraj so nakladali na glavnem kolodvoru z velikega kupa v bližini prelaza na Dunajski cesti premoz na železniški stroj lažjega tipa. Delavec ki je nadzoroval delo, je hotel stroj radi lažjega nakladanja premakniti, zlezal je na stroj ter spustil paro v gonilni cilindri. Stroj se je premaknil, delavec je hotel stroj ustaviti, a ker je bil vzvod deloma pokvarjen, se je jel stroj vedno hitreje premikati. Delavec je odskočil s stroja, stroj pa je drvel z brzino 40 km preko postaje. Vse kretince so bile okrenjene proti glavni okretnici, ki se nahajala nasproti carskih uradov. Nad 200 m je stroj dirjal brez vsakega vodstva po postajnem prostoru. Na glavni okretnici je stal zakurjen stroj težjega tipa, deloma že okrenjen. Prvi stroj lahkega tipa, ki je pridrvel do deloma okrenjene okretnice, se je v isto pogreznil in zadel v kotu 90° v stroj na okretnici, za premaknil iz okretniških tračnic in močno poškodoval. — Čudno je to, da se na stroju nshajajoč mu osobu ni nič dogodilo. Tudi mostič okretnice je zelo poškodovan. Prvi stroj je popolnoma razbit in se bo moral demontirati. Za povlako velikega stroja iz okretnice že pripravljajo poseben stroj. — Škoda je ogromna, baje večmilijonska.

Kakor čujemo, je vili o nesrečo povzročilo štedenje na »pravim m's'u«. Čeprav so ravnatelj tva že neš e'krat javila in zahtevala kredite za najnujnejša popravila, se jih vedno odbija z motivacijo, da ni kredita.

Isto je z osebjem. Vse izvežbaro osobje radi slabega gnotnega stanja zapriča državno službo in tako se mora uporažljati ljudi brez zadostnega strokovnega znanja.

— **Podoficirsko podporno društvo Ljubljanske garnizije** priredi v soboto dne 23. februara 1924 ob 20. uri v prostorih Narodnega doma v Ljubljani »Podoficirski ples«. K udeležbi prireditve vabilo se vsi bivši dalje služuči podoficirji, vsi rezervni oficirji, uradništvo in drugo cenjeno občinstvo. Vstopnina za osebo 15 dinarjev. — Ker je čisti dobiček namenjen za podporo vdov in sirot tovarišev, se preplačila hvaležno sprejemajo. — **Odbor.**

»Veliki bustni korzo« v Ljubljani. Slavčeva maskarada 2. marca t. l.

— **Mleko. Združene mlekarne.** Vojska ulica, nasproti belgijske vojašnice, sprejemajo zopet in to do 18. februara nove abonente za mleko, ki se dostavlja z vozmi dnevno na dom in to v poljubni množni. Garantira se za popolnoma sveže. Čisto pasterezirano mleko s ca. 2,5% točnosnosti. Naroca se lahko tudi telefonično, št. 446.

— **Opozorjamo** na zanimivo predavanje »O umiku čez Albanijo l. 1915«, ki ga priredi Sokol II. v Ljubljani v petek 22. t. m. točno ob pol 21. v dvorani Kazine za člane in članice ljubljanskih sokolskih društev in za Sokolstvu naklonjeno občinstvo. Predavatelj dobrovoljec brat Josip Jerala.

— **Koncert.** Jutri v soboto vrši se v kavarni Evropa koncert dravske godbe. Začetek ob 9. uri zvečer. Vstop prost.

Najnovjša poročila.

OBOZBA PROTI BIVSEMUMINISTRU.

— **Nadaljevanje razprave v skupščini.** — **Beograd, 22. februara.** (Izv. ob 12.15.) Današnja seja se je pričela šele ob 10.15 do polodne, ker je bila popreje seja klubskih načelnikov, na kateri je bilo sporazumno sklenjeno, da se ima razprava o obtožbi proti posl. dr. Lazi Markoviću danes popoldne zaključiti, kakor sledi v smislu določil zakona o ministrski odgovornosti *tajno glasovanje o predlogu posl. Voje Lazice in toj varšev.*

Za potek današnje seje je zavladalo še napetije zanimanje, kot je bilo včeraj. Do podnaska razprava ni prinesla v bistvu nikakih senzacij. Poslanec Jovo Popović (zemljorad.) je govoril samo o zadnji točki, kako je d-lil povodom volitev posl. dr. Marković zemljo razpisal dobrotoljem, da so zanj volili. — Zemljoradnikovi je uspelo dobiti originalen seznam oseb, katerim je posl. Laza Marković obljubil zemljo sekvestriranih veleposestev v Vojvodini, če bodo zanj glasovali. Citira ta originalni seznam. Obenem konstatira, da se med siromošnimi dobrovoljci nahajajo tudi osebe, ki se vsakokrat morajo smatrati za velike bogataše. Ti so volili dr. Markovića.

Posl. Ivan Puceelj (SKS) se je oglašil k osebnemu popravku, ker je dr. Marković v svojem zagovoru zapletel tudi njega kot bivšega ministra v dve aferi: tovarna afeta v Subotici in zadeva Teokarevića. Poslanec je kratko izjavil, da so bili gospodarsko-financijsko ministromu odhodu od dr. Markovića predložene prošnje Teokarevića in da so vsi člani odbora podpirali rešitev, osebo zavrnilo poštenju pravosodnega ministra dr. Markovića.

Posl. dr. Kosta Kumanudi (dem.) daje ravno tako pojasnilo. Njegova konstatira, da so bili snisi v zadevi Teokarević ministromu podtaknjeni, je vzbudila splošno pozornost. Govornik konstatira, da je Teokareviću bila priznana po zadnji razsodbi odškodnina, in sicer kot osebi »Svjetislava Teokarevića, in kakor na ne »Svjetislava Teokarević & Comp«. Minister pravde pa je izdal sodbo tudi za to tvrdo in priznal odškodnino, čemur tvrdki kot taki odškodnina ni pristojala.

Posl. Fran Kremžar (ing. klub) je v smolnih črtah orisal nemoralnost, korupcijo in nepoštenje, ki vladajo v državi in režimu. Obsojal je posebno postopanje vodilnih uradov. V imenu svojega kluba je izjavil, da bo Jugoslovenski klub glasoval za izročitev.

Posl. dr. Subotić (rad.) je v daljšem govoru branil postopanje bivšega ministra ter smatra, da je dr. Marković kot minister postal po zakon.

Sisa je bila nato zaključena Razprava se nadaljuje danes ob 16. popoldne. Pričela senih je še več govornikov. Kakor zatrjuje leto, namerava bivši pravosodni minister dr. Dragutin Pečić popoldne s svojim govorom prizadeti vladi težke udarce. Tudi za posl. Rankovića govor še vedno vladala največji interes. Po končani d-bati sledi tajno glasovanje, za katero se zanima skoraj ves Beograd.

NEMSKA SOVJETSKA REPUBLIKA V RUSIJ.

— **Praga, 21. februara.** (Izv.) Iz Moskve prihaja poročilo, da je bilo ozemlje nemške kolonije ob Volgi proglašeno za avtonomno sovjetsko republiko, ki tvori obnem zvezo vseh sovjetskih republik Rusije. Republika obsega okoli 14 okrožij ob Volgi. Nemški, ruski in ukrajinški jezik so v tej republikli enakopravni.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.

Dne 22. decembra. — **Srejetje ob 13.** Na deviznem trgu vlada še vedno nerovno razpoloženje, katero izrabljajo investni krogi z umetnim zadrževanjem blaga in spekulativne namene. Tudi današnja predborza je delovala pod vplivom špekulacije. Navzlic temu, da je bil javljen tečaj dinarja iz Curiha 7.10 do 7.20, se je dobilo v Zagrebu blago šele na bazi Din 695 do 690 ter je bila na ta način napravljena čvrstoča tujih deviz na našem trgu. — Čvrsta tendenca se je pa tudi ob pričelku borznega delovanja držala. Ko pa je pričela z intervencijo Narodna banka, katere je krila skoraj vso potrebo, so se pričele nuditi tudi komercielne devize in tečajji so počeli stopnjema padati. Ker se misli, da bo Narodna banka tudi še v ponedeljek intervencionala, se je tudi še po borzi nudilo blago po razmeroma nizkih cenah, toda bilo ni nobenih kupecv in je ostala tendenca slaba. — Na efektnem trgu so se iskale d-linice Hrvatske eskomptne banke. V ostalih papirjih pa je bilo bilo vse mirno.

Ob zaključku notirajo:

Elektri: 7% invest. drž. pos. od leta 1921. 55—57. Ljublj. kred. banka 235. Prva hrv. šted. 990. Slav. banka 107. Hrv.-slav. zemalj. hip. banka 85—87. Hrv. eks. banka 161. Jugoslav. banka 139—142. Trh. premog. društvo 770. Slavonija 160—161. Sečerana 1500. Eksploatacija 124—125. Nar. sum. 130—133. Veveč 175—180. Gnttmann 1540. Devize: Curih 13.90—14.—, Pariz 3.40—3.45. London 354—357. Dunaj 0.1134—0.1154. Praga 235.30—238.30. Trst 3.49—3.52. Newyork 80.10—81.10. Valute: dolar 79.25—80.25.

INOZEMSKA BORZA.

— **Curih, 22. febr.** (Izv.) Današnja borza: Beograd 7.20bl, Berlin 1.28d, Amsterdam 215.90 d, Newyork 57.50 d, London 24.95bl, Pariz 24.45d, Milan 24.95, Praga 16.79d, Sofija 4.45, Dunaj 0.0081bl. — **Trst, 22. febr.** Beograd 28.55—28.65, Dunaj 0.0324—0.03246, Praga 67.50—67.90, Pariz 97.75—98.25, London 99.80—99.95, Newyork 23.05—23.15, Curih 400—403.

Gospodarstvo.

FRANCOSKE FINANCE IN VALUTA.

Pred več ko sto leti so Francozi prvi občutili težke posledice padca svojega denarja (novčanice po revoluciji) in zato sedaj tako energično delujejo na tem, da bi preprečili katastrofo franka. Za današnje višje gospodarsko organizacijo, v kateri zavzema denar najvažnejše mesto, ima pa dec nacionalne valute še težje posledice: zvišanje vseh cen in plač, pomanjkanje kapitala za trgovino in industrijo ter splošno gospodarsko in politično krizo. Poincare jeva vlada stoji odločno na stališču, da se je treba izogniti temu zlu. V to svrhu je predložila parlamentu zakonitve nastopnih nujskih ukrepov: 1) odgoditev vseh zakonskih načrtov, ki bi povečali državne izdatke; 2) represije napram spekulacijam s frankom in s državnimi vrednostnimi papirji; 3) pobiranje še dveh desetih vseh davkov; 4) pooblastitev vlade s dekreti, da izvede, potrebno administrativno reorganizacijo in na ta način prihrani v proračunu 1 milijard frankov. Vlada smatra odobrenje teh predlogov za stvar zaupanja parlamenta napram nj. Na predlog ministrstva trgovine je ministri svet sklenil, da bo posredoval v parlamentu glede dekreta o vrzov blaga, ki odgovarja današnjim potrebam francoskega naroda.

Izvršeni ukrepi proti valutni spekulaciji (trgovsko industrijske zbornice bodo odslej izdale dovoljenje za nakup valut v trgovske namene) in zvišanje skonta Banque de France od 5% na 6% so vsi drugi vladni koraki usmerjeni proti izvzov samega zla. Vladi je ležeče na tem, da izboljša državne finance. Zadnja leta je bil francoski državni buĝet zaključen s malimi prebitki. Letos računa finančno ministristvo z okroglo 24 milijard rednih dohodkov proti 23 milijard leta 1923 in s prebitkom v znesku 500 milijon frankov. Toda nesreča je v tem, da redni buĝet ne predstavlja sam po sebi celokupnega finančnega položaja države. Eksistira namreč še takozvani »buĝet za izdatke, ki bodo kriti«. To so izdatki Francije za opustošene kraje, ki znašajo doslej 118 milijard frankov: za kritje teh stroškov je Nemčija plačala doslej okoli 1 milijard frankov. Ti izdatki so v resnici nekriti in predstavljajo finančno nevarnost za Francijo. Vsak proračun je mogoče bilancirati v knjigi na ta način, da se odšteje od nje vse postavke, ki predstavljajo deficit. Toda faktičen deficit ostane in da bi ga krila, mora francoska vlada v pričakovanju nemških reparacij najemati ogromna posojila. V preteklem letu so požrla ta posojila okrog 17 milijard francoskih prihrankov. Letos bo treba za ta posojila 19 milijard. 30. aprila l. 1923 je znašal ves dolg Francije 290 milijard frankov ne glede na tečaj sodbnih zunanjih dolgov. Obresti od notranjih dolgov zahtevajo polovico davčnih dohodkov. Ta naraščajoči dolg je postal prava nevarnost za budonost države in iz tega sledi vse prizadevanje francoske vlade, da prisili Nemčijo k izplačilu reparacij.

Padec franka je bil nezbežna posledica tega težkega finančnega položaja. Krizo franka je povzročila tudi okolnost, da je 15 milijard frankov (v devizah t. d.) v tujih rokah. Francija uvideva svoje zablode in hoče odslej štediti s svojimi finančnimi sredstvi. Vsi izdatki, za katere niso zagotovljena sredstva, bodo v bodoče odgodeni oziroma črtani. Opustošene kraje bo podpirala država samo v mejah učinkovitih sredstev. Govori se že o razveljavitvi zakona o vpokojenosti in socialnem zavarovanju, ki zahteva od države ogromne izdatke. To bo seveda še bolj poslabšalo splošno položaj. Še važnejši so ukrepi, ki gredo za tem, da se reducirajo obstoječi izdatki in povečajo proračunski viri. Vlada pričakuje 4% milijarde od zvišanja davkov in 2 milijarde od represalij proti spekulaciji in vestnega pobiranja dohodnine. Največjo nado pa stavlja finančni krogi v štedenje z državnimi sredstvi.

Tečaj franka bo pokazal, da-li so vsi ti ukrepi dobri in umestni ali ne. Zvišanje davčnih bremen ne bo ostalo brez posledic in vpliva na cene, toda vprilo se večjega zla, ki preti državi od inflacije je treba ta korak odobravati. Poleg tega ima ta akcija še eno dobro stran in sicer, da sliki vlado in privatno gospodarstvo k štedenju. Posebna komisija s širokimi polnomočji je prihranila pred dvema leti Angleški v njenem proračunu več milijard in je z energično akcijo spravila buĝet v ravnovesje. Francija se je zatekla sedaj k istemu rešilnemu sredstvu.

***

—g Novosadska blagovna borza 21. februarja. Na produktih borzi notirajo: Pšenica baška, 78-79 kg, 2%. 4 vag. 315-320, 78-79 kg, 2%. 1 vag. 320, koruza baška, 5 vag. 235-240, za marc-april, 100% kasa, 10 vag. 250, za marc-april, 20%, 5 vag. 247.50 za marc-april, 100%, kasa, 3 vag. 230. sremska dupl. kasa 3 vag. 242.50 za marc-maj-junij 15 vag. 255-260, za maj 100% kasa, 3 vag. 230, moka baza »a« 1 vag. 500, »b« 4 vag. 500-505, št. »a« 2 vag. 435, št. »b« 1 vag. 392.50, »a« 6 vag. 310, »b« 6 na vzorcu, 2 vag. 300. Tendencna čvrsta.

—g Tedenski sejem v Zagrebu. Zagreb 20. febr. Živinski sejem je bil večji nego v preteklem tednu. Velik je bil zlasti dovoz krme in ponudba telet. Konjski sejem je bil zelo živahen in je bilo zlasti povpraševanje po konjih s strani tujih kucev precej veliko. Notirali so: težki konji 20-30.000 dinarjev par, lahki dinarjev 12.000-20.000 par, konji za izvoške dinarjev 10.000-12.500 par, enoletna žrebota Din 3500-5000 komad, dveletna Din 6000-7500 kom. Goveda: volji domači I. Din 15-16, za kg žive vage, slabši 12.50-13.50, mlada živina 15.50-17.50, domače krave I. 15-16, II. 14-14.50; volh bosanski 15.50, ostali volji so notirali od 11 do 14 Din za kg žive vage. Teleta: (za kg žive vage) so se plačevale po 17.50, 18, 19, in 20 Din. Cene teletinj je v splošnem nekoliko nazadovale. Svinje: domače debele 26.50-27.50 za kg žive vage, mršave slabše 18.75-20, mršave boljše 25-26 Krma: (za meterski stot) seno 87.50-112.50 Din, otava 150, detelja 137.50-150, slama 85-100, ovsena slama 87.50-112.50.

—g Adresar industrije drva, ki v kratkem izide v Zagrebu, je že v tisku. Opozorjamo na to publikacijo tudi vse naše lesne trgovce in producete, da izpolnijo dopolne jim pole. Uvrščanje adres se izvrši brezplačno.

—g Dobava drv. Pri intendanturi komande Savske Divizijske Oblasti v Zagrebu, Gajeva ulica 30 a, se vrši 11. marca ofert. licitacija glede dobave 32.700 m³ trdih drv. Dobave natančni podatki v pisarni trg. zbornice v Ljubljani.

—g Dobava gasilnih potrebščin. Pri odelenu za mornarico v Zemunu se vrši 11. in 12. marca ofertalna licitacija glede dobave gasilnih potrebščin in materiala.

—g Dobava pločevine. Pri ravnatelstvu državnih železnic v Zagrebu se vrši 12. marca ofertalna licitacija glede dobave 100.000 kg črne krovne pločevine.

GROZODEJSTVA

ruskega cara

Petra Velikega

trpinčenje in strašen umor lastnega sina Aleksija.

Petek, Sobota, Nedelja. Rino „Ljubljanski dvor“

Mlada žena, star mož pa ples.

(Vesela predpustna zgodba.) (Koniec.)

Gospod policijski načelnik je tudi že eno uro taval v domu po vesel čnem prostoru in je že stopal ravno desetih v glavno dvorano, ko je izbruhnil v nji splošen hrup in se je gnetlo vse proti mestu, kjer se je odigraval čuden prizor, čigar povzročitelj ni bil nihče drugi, nego gospod kriminalni komisar v pok. Želimski.

Gospod Želimski je bil namreč preverjen, da je ravno tedaj prav gotovo opazil v neki maski, ki mu je stopila ob roki nekega gospoda nasproti, svojo nezvesto gospo Leno in je takoj zopet napravil svoj poizkus s psom. In glejte si, tudi pinč je moral biti mnenja svojega gospoda, kajti po neizogibnem pohvanju, je kot nor skočil na damo in ji skušal lizati roke in je veselo mahljajal z repkom ter tako brezdomno oznanjal, da mu maska ni nepoznana.

Tu je postal gospod Želimski prepričan v svoji zadevi in ko se je že nabirala krog te čudne skupine gruča plesalcev, ki so se smejali, je zašepetal dami tiho in nadvse energično: »Tako greš z menoj domov, Lena!«

Ko ni dobil nobenega odgovora, je ponovil še glasnejše in še bolj grozeče svoj poziv, ki ga je skušal potrditi še bolj s tem, da je prijel plašno umikajočo in branečo se ženo za roko in jo skušal odtrgati od njenega spremljevalca.

Sedaj pa se je vmešal še spremljevalec dame in zagrmel Želimskemu: »Gospod, vi ste nesramni in prav eksplarično vas bom kaznoval, če boste samo še trenotek nadlegovali damo, ki je v mojem varstvu!«

»Nesramni ste vi.« je odvrnil gospod ves divji, ki zapeljuje mlado ženo drugega — mojo ženo, da gre proti prepovedi svojega moža na ples!«

»Vašo ženo!« se mu je posmehoval nasprotnik, »kje ste pa pustili svoje oči, vi osel, da smatrate to damo za svojo ženo?«

»Osel!« je zakričal razkačeni Želimski, »gospod, tega mi ni rekel še nihče. In s takim človekom se spuščata na ples. Leni! Takoj domov, pravim — sicer se zgodi nesreča!«

In spet je zgrabil prestrašeno branečo se masko za roko, prestregel pa v istem hipu od njenega spremljevalca sijajno zvenečo klobuto.

Tedaj pa je nastal strašen hrup in vrišč. Gospod Želimski, ves divji kot tiger, je seveda tudi zgrabil svojega nasprotnika z železno roko; okrog stoječi gostje so zaman poskušali, da bi ločili pobesnela gospoda, policaj, ki je imel službo na veselici, si je delal s silo pot v gneči, mali pinč, ki so od vseh strani stopali nanj, je tulil, cvilil in grizel okrog sebe, gospod policijski načelnik, ki je že precej časa opazoval prizor, pa se je malone sesedel presečenja, ko je v tistem hipu padla obkoljeni dami krinka z obraza in ni spoznal v nji gospe Lene Želimske, pač pa svojo lastno ženo.

Pet minut pozneje je bil gospod Štefan Želimski radi sirovega, nedostojnega vedenja v javnem lokalu aretiran, in ravno ko sta ga peljala dva policaja med zbrano gnečo — je opazil gospo Leno, držečo izpodročje gospoda, ki se je izprehajal stalno pred ok-

ni njegove hiše, in ni mogel pod svojim policijskim varstvom dati duška svoji gorostasni jezi. Strašno!

Prebil je grozno noč v ječi Misel, da je on — on, Štefan Želimski — jeznik — tukaj — ne, bilo je preveč strašno! In vse radi te proklete, podle žene, ki ga je stala več kot so mu pokradle vse kuharice!

Tudi gospod policijski načelnik je bil v svoji jezi bolj šakalu podoben in res čudno, da ni osredotočil svojega besa na svojo ženo, marveč na nesrečnega Želimskega, ki jo je javno razkrinkal. Drugi dan ga je sam osebo zaslišal in ga obsodil na štirinajst dni zapora — obsodba, ki jo je opazil kriminalni komisar v pok. molče v najhujši skrušenosti.

Postal mu je vseeno, kar so se drznili vtakniti ga v luknjo — tudi besede bi ne zinil, če bi ga živega drli iz kože. — — —

Po osmih dneh mu je bila mlostnim potom odpuščena ostala kazen. In ko se je vrnil domov, ga je znova presenetila kuharica z vestjo, da je gospa Lena zopet odšla z mladim gospodom, toda sedaj — za vedno.

Gospod Želimski ni prav nič jokal za njo — pač pa je neumljeno pretepal pinča radi njegove neodpuščljive zmote in je postal odsihodob zaklet sovražnik policije, in če je ne opazil v bližini stražnika, ga je obšla tih, sveta jeza.

Gospa Lena je izginila in gospod kriminalni komisar v pok. se je privadil, da so ga kradle in peharile kuharice in si delale lepe prihranke ter lepo molčale.

Glavni urednik: RASTO PUSTOLEMSEK.

Odgovorni urednik: VALENTIN KOPITAR.

Mednarodni vzorčni velesejem v Pragi

od 16. do 23. marca 1924.

Najugodnejša prilika za nakup vsakovrstnega blaga, ki je razstavljen v 17 skupinah. — Nad 2000 razstavljalcev

— Izredno potovalno ugodnosti — 33% popusta na češkoslovaških železnih, veljavno tudi za brzovlake. — 75% znižani vizum za potni list —

Pojasnila in legitimacije dajati:

Češkoslovaški konzulat Ljubljana, Breg 8.

Aloma Company d. z o. z. Ljubljana, Kongresni trg 3.

MALI OGLASI

Za odgovore uprave naj se priloži 1 dinar. Plačuje se vnaprej. Cena malih oglasov vsaka beseda 50 para. — Najmanj pa Din 5.—

Alojzij Berlan. Potrli globoke žalosti naznanjemo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecm pretužno vest, da je naš iskreno ljubljenci soprog, oče, brat in stric, gospod Alojzij Berlan dne 21. februarja po kratki, mučni boleznj, previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal. Pogreb nepozabnega rajnega bo v soboto, dne 23. februarja ob 4. popoldne iz deželne bolnice na pokopališču pri Sv. Križu. Ljubljana-Radeče, dne 21. februarja 1924. Žalujoči: žena, otroci, brat in sestra.

Bolni živci. povzročajo vse mogoče trpljenje, glavobol in nervoznost, žledolne težave, bolečine v živcih, slabost, razdražljivost, nezaprlovanje za delo, oslabil spomin, pomanjkanje spanja, nemir in mrzjavo do življenja. Zdravi živci. so vir občutka moči, veselja do življenja, dobrega spanja, deljivosti, vztrajnosti in energije. Utrujenost živci ostanejo soproj zmožni delovanja, ako jim dovemo one substance, ki spajajo med nerogrečne sestavine močanov. Irbnega mesa in živcev. Moje sredstvo ni le terna medicina in jo na tisoče zdravnikov zapiseje za požitvitev živcev. Sestavljeno je po znanstvenem postopku in učinkuje izobno in hitro. Moje v vseh evropskih deželah ustanovljene prodajalnice bodo tekom tega meseca razposlele. 20.000 štališče zlatni obremen s dr. Lichtova poljedno razpravo o pravilni negi živcev. Pišite torej še danes na Ernst Pasternack, BERLIN S. O., Michaelkirchplatz 13. Abt. 511. Abt. 511.

Službe. Knjigovodja-bilancist išče v prostih urah zvečer zaposlenja pri kakem podjetju. — Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Bilancist/1323«.

Upokojen drž. rač. uradnik, večak v knjigovodstvu in davčnih vprašanjih, bilancist, išče primernega posla pri kakem podjetju v Ljubljani za 3-4 ure na dan. — Ponudbe pod »Knjigovodja 1339« na upravo »Slov. Narod«.

Šivilja, spretna, urna in ki ima dober okus, stanujoča v Ljubljani ali okolici — se sprejme v modni trgovini. — Pisarne ponudbe z navedbo sposobnosti na poštni predal 38. 1291

Dobra in zanesljiva moč 994. Valed nad 100 potom »Slov. Narod« loštin ponudb ne moremo posameznim odgovorjati. — Naznanjamo torej ten: potom, da je to mesto oddano. 1364

Prodaj. Visoka omara s predali in mala pisalna miza napredaj. — Sv. Petra cesta 51/I. — Ogleda se lahko od 1.—3. 1361

Razno opravo, gosposko sobo, žimnice, slike, svetilke itd. prodam. — Aškerčeva cesta 15. 1365

Krasna snalnica iz orohovega lesa — se po nizki ceni prodaj. — Naslov pove uprava »Sl. Narod«. 1362

Proda se oes (ptičar), tri leta star, dober za lov, ali pa tudi za domačega čuvaja. — Vprašati je: Gasilska cesta 219 (pol-šole), Sp. Šiška. 1376

Ku'm. Čebulček in korenjevo seme kupimo. — Sever & Ko., Ljubljana, Wolfova ulica št. 12. 1263

Trgovski lokal na prometni cesti — se išče za takoi. — Ponudbe pod »Trgovina/1360« na upravo »Slov. Narod«.

Išče se pekarna v našem — v mestu ali na deželi — za takojšnji nastop ali pozneje. Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 1312

Stanovanja. Meblavana soba s hrano v bližini opere se odda gospodu. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 1363

Prazno sobo v pritičju, z električno razsvetljavo, oddam gospodu. — Naslov pove uprava »Sl. Nar.«. 1374

Mesečno sobo s posebnim vhodom v Spodnji Šiški — s hrano ali brez — iščem. — Ponudbe pod »Soba Šiška 1306« na upravo »Slovenskega Naroda«. 1364

Razno. Prvovrstne ribe, škupe in druge finejše, iz tekočih vod — po narodu čilu tudi surove — ter prvovrstna vina — nudi gostilna Vidmar (Težak), Sv. Jakoba trg 5. 1358

Pletenine. vseh vrst in predtiskarija ročnih del, naimodernejši vzorci. Cene nizke. — L. Turk, Pred Skofijo 1. I. nadstropje (v prejšnjem poslojpu Kreditne banke) 938

Vsem cenj. damam v mestu in na deželi se priporoča za izvršitev oblek, mask in plaščev od triproste do najfinije izvršitve po zmernih cenah — Terezija Dolar, Turjaški trg 2/II 1271

Za dojenčke. pripravljajo strokovnjaki samo »Juvenole«-posiljalni prašek; za oslabele otroke samo »Barac«-emulzijo ribjega olja z glicerofosfati. — Pazite strogo na varstvene znamke »Juvenole« in »Barac« ter odločite nite odločno vsa tujna nadomestila. — V zalozni po vseh večjih lekarnah. Glavno zastojstvo za Slovenijo je: »Salusa«, d. d. v Ljubljani 1272

Inserati v »Malih oglasih« imajo neoporečno velik uspeh v »Slov. Narod«. Vizitke priporoča Narodna tiskarna

Ne remičnine. Proda se enonadstropna hiša z gostilniško obrtjo v pometnem kraju na Gorenškem. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 1363

POZOR PLESALCI! Perle, kravate, rokavice itd. po znatno znižanim cenah pri A. Šinkovic nasl. K. Soss, Ljubljana, Mestni trg 19. NE ZAMUDITE PRILIKE!

VELIKA ZALOGA VSEGA elektrotehničnega materiala MOTORJEV - SVETILNIH TELES - GRADNJE ELEKTRARN - INSTALACIJE ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE LEOPOLD TRATNIK LJUBLJANA — SV. PETRA CESTA 25. NA DEBELO! NA DROBNO!

Gamaufovo umetno gnojilo za cvetlice je izobno učinkovito sredstvo, katero omogoči rastlini do izredno bujnega razvoja in vzbudi v cvetu mnogo intenzivnejšo nianso barve. Cena zavojčku Din 3.—. Razpošilja društvo »Vrtnarska šola« v Kranju. Stalna zaloga: Herzmansky, Korsika, Urbanic in drogerija »Adria«.

Bolni živci. povzročajo vse mogoče trpljenje, glavobol in nervoznost, žledolne težave, bolečine v živcih, slabost, razdražljivost, nezaprlovanje za delo, oslabil spomin, pomanjkanje spanja, nemir in mrzjavo do življenja. Zdravi živci. so vir občutka moči, veselja do življenja, dobrega spanja, deljivosti, vztrajnosti in energije. Utrujenost živci ostanejo soproj zmožni delovanja, ako jim dovemo one substance, ki spajajo med nerogrečne sestavine močanov. Irbnega mesa in živcev. Moje sredstvo ni le terna medicina in jo na tisoče zdravnikov zapiseje za požitvitev živcev. Sestavljeno je po znanstvenem postopku in učinkuje izobno in hitro. Moje v vseh evropskih deželah ustanovljene prodajalnice bodo tekom tega meseca razposlele. 20.000 štališče zlatni obremen s dr. Lichtova poljedno razpravo o pravilni negi živcev. Pišite torej še danes na Ernst Pasternack, BERLIN S. O., Michaelkirchplatz 13. Abt. 511. Abt. 511.

Prager Presse za Jugoslavijo. Ta najboljši informiran in najbolj razširjen dnevnik v Češkoslovaški republiki in v tujini stane za kraljevino SHS (radi znižanja poštnega tarifa) samo Din 40.— mesečno. Najboljše trgovske in obrtniške informacije i. t. d. držav Male Antante.

PREMOG. lep, črn, s 4500 kalorijami, prodaja iz svojeje rudnika Slovenska premogokopna družba z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica 1/I — po Din 300 postaja Ormož, Din 350 postaja Ljubljana in Din 400 v Ljubljani na dom dostavljeno za 1000 kg.

Izvensodna javna dražba. petih vagonov bukovih drv za kurjavo 73.000 kg, se vrši v Ljubljani, glavni kolodvor na klančini dne 25. februarja t. ob desetih dopoldne. Kupci morajo robo, katero si lahko neposredno pred dražbo ogledajo, takoj plačati in odpeljati. Postajenačelnitvo.